

Становище

от доц. Иринка Атанасова Христова, д.оз

Русенски университет „Ангел Кънчев“ ФОЗЗГ, катедра „Здравни грижи“

Член на Научно жури, съгласно Заповед № 1267 от 13.04.2023 г. на

Ректора на Тракийски университет Стара Загора

Относно: Дисертационен труд на тема: „Клиничните симулации като образователна технология в обучението на медицински сестри и акушерки“.

Област на виеше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве и научна специалност „Управление на здравните грижи“.

Автор: Мариана Борисова Бачева, докторант в самостоятелна форма на обучение, Медицински факултет, Тракийски университет – Стара Загора.

Научни ръководители: Проф. Албена Николаева Андонова, дм
Доц. д-р Росица Николова Дойновска

Данни за процедурата: Със заповед на Ректора на Тракийски университет № 1467 от 19.05.2022 г Мариана Борисова Бачева е зачислена като докторант в самостоятелна форма на обучение в докторска програма „Управление на здравните грижи“. На основание Заповед на Ректора на Тракийски университет № 1363 от 20.04.2023 г е отчислена с право на защита.

Професионална биография и кариерно развитие

През 1994 г. Мариана Бачева е завършила ПМУ – Благоевград, специалност Медицинска сестра. През 1998 г. придобива ОКС Магистър и професионална квалификация „Психолог“, специалност „Социална психология“. През 2015 г след успешна защита придобива ОКС Доктор по Педагогическа и възрастова психология. До 2019 г последователно получава и дипломи за ОКС бакалавър и ОКС магистър по специалност Управление на здравните грижи от Медицински университет – Плевен.

Професионалната ѝ дейност започва, като медицинска сестра в Неонатологично отделение към МБАЛ-Благоевград, където работи от 1994 г. до 2004 г. Има професионален опит в БЗ „ЗСУ“ – Център за настаняване от семеен тип и Център за социална рехабилитация и интеграция, както и в МБАЛ „ПУЛС“ в отделение по ортопедия и травматология.

Член е на Българска асоциация по обществено здраве (БАОЗ) и ЕУРНА – Европейската Асоциация по Обществено Здраве и Световната федерация на асоциациите по обществено здраве.

Характеристика на дисертационното изследване

Актуалност на дисертационният труд

Клиничните симулации предлагат уникални възможности за учене и са все по-широко прилагана образователна технология в обучението на медицински сестри и акушерки. Тази технология предоставя практически опит и подготвя студентите за реални ситуации, с които ще се сблъскат в професионалната си кариера, като същевременно намалява рисковете от грешки и увеличава качеството на лечението. Темата на дисертацията е интересна и актуална, особено в контекста на бързо развиващите се медицински технологии и нуждата от висококачествено обучение на медицински сестри и акушерки, а именно значимостта на клиничните симулации като модерна образователна технология в процеса на обучение на медицински сестри и акушерки.

Структура и характеристика на дисертационният труд

Общият обем на дисертационният труд е от 227 страници, структуриран в четири глави. Включва 21 фигури, 33 таблици и 9 бр. приложения. Библиографията се състои от 218 източника, от които 88 на кирилица, 130 на латиница, 66% от които са издадени след 2010 г.

В **Първа глава**, с обем от 63 страници, се анализира академичната литература за използването на клинични симулации в обучението на медицински сестри и акушерки. Обзорът подчертава важността на клиничните симулации като ефективен метод за обучение и подготовка на медицински професионалисти, изследва предимствата и предизвикателствата им, представя успешни примери за приложение и подчертава значимостта на симулационното обучение за подобряване на компетентността на медицинските специалисти и намаляване на клиничния стрес в сестринското и акушерско образование.

От структурата и съдържанието на представената информация в първа глава може да се заключи, че докторантката има задълбочени познания за тематиката на разглеждания проблем. Избрала е подходящи научни източници и умело ги е синтезирала и анализирала, за да подкрепи своите твърдения и да изложи своята научна аргументация. Това доказва нейната компетентност в областта на изследваната тема и нейната способност да извлича значима информация от научната литература.

Във **втора глава** е представена методологията на научното изследване, включваща: цел, задачи, работна хипотеза, организация, характер и обем на проучването. Подробно е представен използваният инструментариум. Целта на дисертационното изследване е ясно формулирана. За изпълнението ѝ са представени 4 организационни и 4 изследователски задачи, които отразяват прецизно научноизследователската работа на докторантката. Определен е обема на проучването – 338 респондента, от които 307 студента и 31 експерти, място и време на извършване. Подробно са описани характеристиките на признаците за наблюдение. Използван е широк набор от педагогически и статистически методи, които позволяват да се осъществят стойностни измервания и заключения.

В **трета глава**, с обем от 52 стр., е представен анализ и интерпретация на резултатите от експерименталното изследване.

Изследването е проведено върху 307 студенти, които са попълнили въпросници за самооценка по изучаваните параметри, последвано от скрининг на лицата с ниска самооценка. След рандомизация е определена експерименталната група, на която е приложено експерименталното обучение чрез клинични симулации. След прилагане на симулационния модел, студентите се справят значително по-добре в уменията си и усъвършенстват своето професионално-клинично мислене при грижите за пациентите. Освен това, налице е обективно намаляване на нивото на стрес и клинична тревожност. Наблюдава се повишаване на самоефективността, като повечето студенти са убедени, че могат да постигнат целите си и да изпълняват задачите много по-добре, сравнявайки се с другите. Установено е нарастване на академичната ефективност, като студентите се справят и с най-сложната дейност, предвидена в учебната програма.

Четвърта глава представя изводи, обобщение и заключение на дисертационния труд, като изводите от извършеното научно изследване са ясно изложени и отговарят на поставените цели, задачи и научни хипотези. Клиничните симулации са ефективен инструмент, който дава реален опит на студентите, без да поставя в риск пациентите, като същевременно подобрява клиничните им умения и квалификацията им за качествена и безопасна грижа в реална клинична среда.

Препоръките, които са отправени в резултат на проведеното научно проучване с цел прилагането на клиничните симулации като образователна технология в обучението на медицински сестри и акушерки, са насочени към Медицинските университети, ФОЗ и НАОА.

Научни и научно-приложни приноси

Дисертационното изследване се отличава със своята оригиналност и значими приноси от научно-теоретични и практико-приложен характер, представлява иновативно изследване, което допринася за създаването на нови познания в сферата на обучението по здравни грижи. Приемам справката на приносите, отразяващи реални достижения така, като е систематизирана от авторката.

Авторефератът е в обем от 56 стр., съставен в съответствие с изискванията и отразява съдържанието на дисертационната работа. Онагледен е с таблици и фигури, които представят информацията по ясен и конкретен начин.

Във връзка с дисертационният труд са представени 6 научни публикации, които са свързани с темата на дисертационното изследване, публикувани в научни списания и сборници от научни конференции.

Лични впечатления

Познавам Мариана Бачева от участието ѝ в Научна конференция на Русенски университет през 2018 година. Академичната ѝ кариера, непрекъснатото обучение и усъвършенстване я утвърждават като преподавател с много добър

потенциал и интереси към научноизследователска работа в областта на здравните грижи. Иновативният подход, който прилага докторантката в своето дисертационно проучване, ме впечатлява особено, като се имат предвид предизвикателствата при прилагането му в контекста на обучението по здравни грижи в България.

Заключение

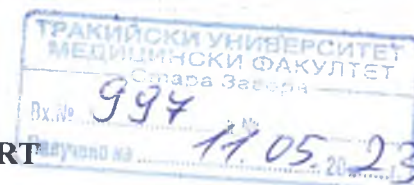
Дисертационният труд на Мариана Бачева се фокусира върху актуален проблем в обучението по здравните грижи. Целта на дисертационното изследване е успешно постигната и всички поставени задачи са изпълнени. Изводите са ясно формулирани, представени точно и изчерпателно. Достигнатите приноси имат значима научна и практическа стойност. Научните публикации, представени от автора, отговарят на всички изисквания.

Предоставените ми материали са достатъчни за покриване на критериите и изискванията на НАЦИД. Всичко това ми дава основание убедено да дам положителна оценка и считам, че дисертационният труд на Мариана Борисова Бачева отговаря на всички изисквания за присъждане на научна и образователна степен "доктор".

02.05.2023 г.

Гр. Русе

.....
Доц. Иринка Христова, д.оз

DOCTORAL THESIS EVALUATION REPORT

by Assoc. Professor Irinka Atanasova Hristova, PhD in Public Health

University of Ruse “Angel Kanchev“

Faculty of Public Health and Health Care, Department of Healthcare

A member of Scientific Jury, in compliance with ordinance № 1267/13.04.2023

of The Rector of the Trakia University in Stara Zagora

In respect of: a Doctoral Thesis *Clinical simulations as a teaching method in the education of medical and maternity nurses*

Area of higher degree education: 7. Healthcare and Sport, professional development 7.4. Public Healthcare, and scientific major Healthcare Management.

Author: Mariana Borisova Bacheva, a PhD student in independent form of learning, Faculty of Medicine, Trakia University – Stara Zagora.

PhD Supervisors: Prof. Albena Nikolaeva Andonova, MD
Assoc. Prof. Dr. Rositsa Nikolova Doinovska

Procedure details: With an Ordinance № 1467/19.05.2022 of the Rector of the Trakia University Mariana Borisova Bacheva is admitted as a doctoral degree student in independent form of learning in a doctoral program Public Healthcare Management. In compliance with Ordinance № 1363/20.04.2023 of the Rector of the Trakia University she has completed her PhD studies with the right of PhD defense.

Professional biography and career

In 1994th Mariana Bacheva completed a BA degree in the major Medical Nurse in Semi-higher Institute of Medicine in Blagoevgrad. In 1998th she completed an MBA degree in Psychology in the major Social Psychology. In 2015th after a successful dissertation defense she was awarded with a PhD degree in doctoral program Pedagogical and developmental psychology. Until 2019th she had consequently completed a BA and an MBA degrees in Healthcare Management in the Medical University of Pleven.

Her professional career began as a medical nurse at the Neonatal Ward in the Multispecialised Hospital for Active Treatment (MHAT) in Blagoevgrad, where she worked from 1994th to 2004th. She has professional working experience in a Social Unit towards the Social Services Institutions at a Centre for Family-Type Accommodation and a Centre for Social Rehabilitation and Integration, as well as at the Trauma and Orthopedics Ward of (MHAT) “Pulse” - Blagoevgrad.

She is a member of the Bulgarian Public Health Association (BPHA), the EUPHA – the European Public Health Association, and the World Federation of Public Health Associations.

Characteristics of the PhD Thesis

Question of present interest

Clinical simulations represent unique possibilities for learning and increasingly take more and more place as a teaching method in the education of medical and maternity nurses. This technique gives practical experience and prepares the trainees for real-life situations which they will encounter with in their professional career. Meanwhile, it reduces the fault admittance and increases the treatment quality. The topic of the thesis is interesting and conforming to modern life, especially in the context of the swiftly developing medical technologies and the necessity of a high standard education of medical and maternity nurses. Clinical simulations have a great importance namely as a teaching method.

Thesis structure and features

The total volume of the PhD Thesis is presented in 227 pages structured in four chapters. 21 figures, 33 charts and 9 applications are implemented in the thesis. The Bibliography consists of 218 sources as 88 of them are in Cyrillic alphabet, 130 in Latin alphabet, and 66% of all are published after 2010.

In Chapter 1, which consists of 63 pages, the academic literature for the implementation of the clinical simulations in the education of medical and maternity nurses is analysed. The view scope of the analysis points to the importance of the clinical simulations as an effective method of education and schooling of medical professionals. It explores their advantages and challenges, it gives successful examples for application and highlights the importance of simulative training for the improvement of medical specialists' competence and decreasing of the clinical stress levels in their education.

The structure and content of the information presented in Chapter 1 is enough so as to conclude that the PhD student has thoroughful knowledge about the theme which is referred into consideration. The PhD student has chosen proper scientific sources which she had synthesised and analysed in a skillful manner in order to prove her statements right and to provide her scientific arguments. This shows her competence in the presented topic and her capability to draw essential information from the scientific literature.

In Chapter 2 is presented the methodology of the scientific research which includes: goal, task, author's hypothesis, organization, features, and volume of the research. The instruments which have been used are plainly shown. The goal of the PhD thesis research is clearly set. For the reaching of the goal 4 organisational and 4 explorative tasks, which precisely correspond with the scientific research of the PhD student, are presented. The scope of the research is set to 338 respondents of which 307 students and 31 experts. Time and place of the research are also specified. The characteristics of the features of observation are described in details. A vast number of pedagogic and statistic approaches are used which allows to gather valuable data and conclusions of a significant importance to be drawn.

There is an analysis and interpretation of the results from the experimental study in Chapter 3 which consists of 52 pages.

The research is carried out with 307 students who have filled in self-estimation questionnaires which include the parametres studied then followed by a screening of the persons who have low self-esteem. The test group on which the experimental training with clinical simulations is

implemented is randomly determined. After implementing of the simulations model the students do significantly better in their skills and refine their professional clinical thinking when taking care of the patients. Moreover, there is an objective decrease of the stress levels and clinical anxiety. Self-effectiveness is also greater as most of the students are convinced that they can reach their goals and perform their duties much easier compared to others. It is noticed improving of the academic effectiveness as the students succeed in managing with the most difficult activities in the curriculum.

In Chapter 4 there are conclusions, summary, and deduction of the PhD thesis as the conclusions from the study carried out are evidently exposed and correspond with the goals and tasks which have been set as well as with the author's scientific hypothesis. Clinical simulations are an effective instrument which gives real experience to the trainees without putting the patients at risk. Meanwhile, it improves students' clinical skills and qualifications in order to perform a qualified and safe healthcare in real clinical environment.

The recommendations which evolve as a result of the scientific research which is carried out aiming at the implementation of the clinical simulations as an educational technique in the schooling of medical and maternity nurses is addressed to the Medical Universities, The Faculty of Public Healthcare, and the National Evaluation and Accreditation Agency.

Scientific and Applied-scientific contributions

The PhD thesis distinguishes with its uniqueness and significant contributions of scientific and theoretical as well as of applied –scientific character. It is an innovational study which contributes for the genesis of new knowledge in the sphere of healthcare education. I do accept the set of contributions reflecting real achievements the way they are systematised by the author.

The Summary of the dissertation is in the amount of 56 pages and is written in reference with the requirements. It shows the content of the thesis. It is visualised with charts and figures which represent the information in a concrete and explicit manner.

There are 6 scientific articles presented in relation to the topic of the current PhD thesis which have been published in scientific magazines and in scientific conference collections.

Personal impressions

I have known Mariana Bacheva since her participation in a scientific conference of the University of Ruse in 2018th. Her academic career, her constant training, and her persisting eagerness for improvement have strengthen her position as a lecturer with a great vast of capacity and interests in science-exploring work in the area of healthcare. The innovative approach by means of which the PhD student carries out her PhD research impresses me remarkably taking into account the challenges in its implementation in the context of healthcare education in Bulgaria.

Conclusion

The PhD thesis of Mariana Bacheva is focused on current issue in the healthcare education. The goal of the PhD thesis is successfully achieved and all preliminary tasks are fulfilled. The deductions are precisely formulated; they are represented accurately and thoroughly. These

contributions have significant scientific and practical value. The scientific publications by the author fulfil all requirements.

The presented materials are sufficient to meet the criterion and the requirements of NACID (National Centre for Information and Documentation). Taking all this into consideration gives me the reason to definitely give a positive mark and I consider that the PhD thesis of Mariana Borisova Bacheva does comply with all provisions in order to award her with a PhD degree "Doctor".

02.05.2023

Ruse

.....

Assoc. Prof. Irinka Hristova, PhD in Public Health